

uradništvu in dobro pazite na red in obnašanje vsakogar izmed njih tako v službi, kakor tudi izven službe. Ako ugotovite, da se kdo od njih nevljudno ali žaljivo obnaša, ga takoj pokličite na odgovor, mene pa o tem obvestite zaradi evidenc. Kajti ako se bodo taki pojavi pri posameznih uradnikih ponavljali, bo treba razmišljati o tem, ali morejo še nadalje ostati v službi. Kot šef splošne uprave in predstavnik kraljevske vlade pazite na delo in na ponašanje tudi ostalih uradnikov izven resora ministrstva notranjih zadev in ako pri njih opazite kaj sličnega, stvar preiščite in obvestite pristojnega resornega ministra, obenem pa tudi mene kot predsednika ministrskega sveta. Uradniki so zdaj zavarovani pred partizanskim in osebnim vplivom in preganjenjem, zato pa zahtevam, da opravljajo službo vestno, naglo in zakonito in da bodo blagonaklonjeni potrošniki in prijatelji naroda. Lepa beseda, prijateljski nasvet in prijazno navodilo naj vedno vladajo, kar pa ne izključuje odločnega, čeprav mirnega nastopa nasproti onim, ki so se proti zakonom pregrešili. — Predsednik ministrskega sveta, minister notranjih zadev general Petar Živković.

— **Zehete profesorjev glede razvrstitve in napredovanja.** Nastavniki srednjih šol naj se razvrstijo v skupine I. kategorije po naslednjem obrazcu: Suplenti v 9. skupino, nastavniki s proforskim izpitom v 8. skupino, s štiriletno službo v 7., nad 4 do 8 let službe v 6., nad 8 do 13 let v 5., nad 13 do 17 let v 4., nad 17 do 22 let v 3., a s položajno plačo 18.000 Din letno, z nad 22 službenimi leti pa v 3. skupino. Ravnatelji popolnih in nepopolnih srednjih šol prejmejo za eno skupino višji položaj od profesorjev z enakim številom službenih let.

— **Profesorji zahtevajo posebne doklade k plačam.** Nastavniki naj prejemale poleg plače še naslednje mesečne dohode: Suplenti 500 Din, profesorji do 15 let službe 1000 Din, nad 13 do 20 let 1200 Din, nad 25 let 1500 Din mesečno. Začasni učitelji veččin 400 Din, učitelji veččin do 5 let 800 Din, od 5 do 20 let 1000 Din, nad 25 let 1200 Din; direktorji naj prejemale te doklade in še posebno doklado 600 Din. Vse doklade naj se računajo v razmerju s službenimi leti tudi za pokojnino.

— **Šolnina na srednjih šolah.** Ker namerava ministristvo prosvete vpeljati tudi šolnino, se je razpravljalo pri proforskem društvu tudi o tem in se je predlagalo, naj šolnina ne bo enaka v vseh razredih. V prvem razredu naj znaša letno 300 Din, v osmem pa 1000 Din. Siromašni učenci z dobrim uspehom naj bodo oproščeni šolnine.

— **Ministrski predsednik o zahtevah profesorjev.** Predstavnik proforskoga društva so obiskali tudi predsednika vlade, kateremu so obrazložili svoje materialne in moralne zahteve. Predsednik vlade je pritril, da je treba popraviti materialni položaj nastavnikov, kakor vseh ostalih kvalificiranih uradnikov. Uzakonitvi srednješolskega zakona ne nasprotuje ničesar. Kar pa se tiče materialnega položaja, je treba to vprašanje še temeljito proučiti. Predsednik vlade ni ničesar obljubil, ker smatra, da mora vsako obljubo držati. Ako bo finančna možnost, bodo vsakakor želje profesorjev uresničene. Dodal je tudi to, da bo število gimnazij zmanjšano, in da bodo iz šol odstranjeni vsi nepotrebni in nekvalificirani nastavniki. Glede neizplačanih honorarjev za nadure je dejal, da je ta predlog vladi zelo neprijeten in da bo moral biti v najkrajšem času poravnat.

— **Častna izjava.** Podpisani Kontler Julij, šolski upravitelj v Turnišču izjavljam, da s članki »Gorišek napada«, objavljenih v časopisu »Novine« štev. 23. z dne 3. 6. 1928 in štey. 24. z dne 10. VI. 1928, izhajajočih v Murski Soboti, nisem imel namena žaliti g. Josipa Goriška, bivšega upravitelja meščanske šole v Dolnji Lendavi in sploh nimam nikakega poviada ali podlage, da mu očitam kaj nečastnega v njegovem osebnem ali javnem življenju ter se mu zahvaljujem, da je umaknil tiskovno tožbo.

Kontler Julij, šolski upravitelj.

— **Radio Gornja Rečica pri Laškem.** (Piše šolski upravitelj Bratuž Marij.) Dobro poldrugo uro pešhoje iz mesteca Laško, zapadno, ob cesti in istoimenskem potoku kakor kraj, stoji pritična enorazrednica, kjer sem našel svoj novi dom v svobodni domovini. Kraj je ves raztresen, hiše so tako postavljene, da ima sosed do sosedu pol ure pota; smo pač na deželi. Le v pol ure oddaljeni Hudijami, kjer je premožnik »trboveljske« je nekaj kompaktnih hiš. Za mesecna, nekaj dobaj razvajena, bil mi je začetek težak. Komu naj nudim, izven šole, svoje sile, ko ni tu nikakega središča, tako sem se vpraševal. Pa mi je prišla na pomoč misel, ki mi je dala odgovor: »Radio si nabavi.« A kako in s čim? Učitelj, kontraktualec, pa Radiol Prišočil mi je na pomoč organizatorski duh, po čigar ideji sem započel z akcijo, med sicer dokaj konservativnim ljudstvom, ki se pa da tudi prepričati za dobro in plemenito stvar. Obut sem neko zimsko nedeljo gojzerce, vzel palico v roko ter se napotil po kraju od hiše do hiše, od sosedu do sosedu in jel prepričevati ljudi o dobrotah Radioaparata. Nabral sem v teku enega tedna trideset podpornikov po 100 dinarjev. S tem denarjem

sem se oglasil pri Radio-Ljubljana, 14. prosinca 1929 (instaliral) montiral mi je monter iz Ljubljane 4 cevni aparat »Telefonken« z zvočnikom, ki je postavljen v učilnici. Sicer s to vsoto aparat še ni plačan. Tako je aparat last šolske občine po trudu in agitaciji učitelja ter po prispevkih podpornikov. V nedeljo 20. prosinca 1929 je bila učilnica nabito polna ljudi, staro in mlado je poslušalo verno koncerte, petje, predavanja, kuplete, opero, harmoniko, učiteljske nice, zvonjenje, odhod vlaka itd. iz Ljubljane, Dunaja, Brna, Budimpešte, Milana, Rima, Neapla, da celo iz Francije in Nemčije. Otroci so stegovali posebno vravote in natezali ušesa, ko se je oglasil njihov »gubri striček« Milčinski. Mamice so se solzile, ko so pele kandidatnje iz Ljubljane, svete božične pesmi. Možje so se pa držali resno, ko so čuli gospodarsko razpravo. Bil sem i sam ginjen, ko sem čul priprosto, a ljubko petje in pesem naših prepartank in spremljanje g. Emila Adamiča, ki ga imam še v prav toplem spominu, ko nas je obiskal v solčni Gorici, kjer smo mu zapeli 1. 1925. njegove »Belokranjske svatovske pesmi«, »Vragovo nevesto«, »Kresovale tri devojke«, »Po vodi plava« in »Kaj pa delajo ptičice«. Oh, spomini, ki ste ostali sveta relikvija slehernega primorskega učitelja pevca, ki se mu večkrat obujate! Ko vas zamisli sleherni nas, mu je toplo v sre in težko, ker spominjate ga zaslužnjene, s krvjo prepričane domovine. Tem potom vas naprošam, g. profesor, nudite nam potem Radia še mnogo takih biserov in mi, po vseh kotih Slovenije, vam bomo hvaležni. Da bi te imel fotografični aparat v rokah med popokom, čez sem nastavlil zvočnik malčkom-popolnancem, posnel bi sliko polno filozofije! Sicer je šele začetek, a uspeh je že s tem kronan. Tovariši in tovarišice — na dilo med ljudstvo in v Radioaparatom privabite k vašemu namenu v šolo vse, tudi take, ki trde v svoji nevednosti, da je vse to le gola »ocprnija«. Poskusite in šlo bo!

proti kaslju

hripavosti, katarju pomagajo sigurno Kaiser-jeve prsne karamele

V lekarnah, drog. in kjer so vidni plakati.

— **Učiteljski zdraviliški dom v Rogški Slatini.** Občni zbor slišan na Svecnico, dne 2. svečana t. l. v Celje, se vsled boleznih gosp. načelnika ne bo vršil.

— **Iz zadnje seje Glavnega Prosvetnega Sveta.** Glavni prosvetni svet je imel sejo od četrtka do sobote pretečenega tedna. V ponedeljek in torek se je seja nadaljevala. Pod naslovom »ekvivalence« je razpravljat o sedemdesetih slučajih, v katerih se ugotavlja enakovrednost raznih vrst šol. Na večerajšnji seji se je sklenilo, da samo dovršena popolna srednja šola (gimnazija, resalna gimnazija in realka) z maturo daje uspešljivost za vseučilišče in samo napravljeno proforski izpit pravico do proforskega naslova. Izmed slovenskih meščencev je bil samo en slučaj absolventa realke v Gorici, ki je prosil za pripust k dopolnitvenemu izpitu za sprejem na uni-versiteto. Sklenilo se je, da dela izpit samo iz latinščine. Predlogi škofovskih konferenc glede naučne osnove za verouk na ljudskih šolah so se odobrili. Nadalje se je sklepal o raznih priporočenih knjigah za nabavo učiteljskim knjižnicam. Določili so se referenti za novo predložene učne knjige. Za podpredsednika glavnega prosvetnega sveta je bil izvoljen dr. Bosanac, rektor zagrebške pedagogične šole. Rešili so tudi nekatere prejšnje za reaktiviranje učiteljev izven Slovenije.

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg štev. 3.

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarja. Založba DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju M. JGERJEV SIN, Maribor

— **Občni zbor Pedagoške centrale v Mariboru** se vrši dne 10. februarja t. l. na deški meščanski šoli v Mariboru. Začetek ob 10.30. Spored: 1. Poročila funkcionarjev. 2. Volitve. 3. Slučajnosti. Zeleni bi bilo, da pošljejo oddaljena društva, ki so včlanjena pri P. C., vsaj po enega delegata na občni zbor.

— **Ped. centrala je imela 5. diskusijski sestanek** 23. t. m. ob 18. uri na deški mešč. šoli v Mariboru. Navzočih 24. Vodil ga je tov. g. nadz. Tomažič. Referat tov. g. šol. uprav. Grčarja: O državnopравни filozofiji. Iz svojih študij bogate tozadevne literature je informativno poročal o naravnem zgodovinskem razvoju človeške družbe in vplivu filozofije na oblikovanje državnih sestavov.

— **Zamenjava.** Upravitelj na dvorazrednici v ljubljanski okolici zamenja svoje mesto s sličnim v ljubljanski okolici ali krajnskem strazu. Šola je nova, enonadstropna in 150 m oddaljena od železniške postaje. Pogoj: šola in upraviteljevo stanovanje v dobrem stanju ter blizu železnice. Ponudbe na upravo lista pod značko »Zamenjava«.

— **Vloge za informacije.** Tovarišice(ice), ki prosijo poverjeništvu za informacije, prosimo, naj pišejo te vloge na 1/2 pole pisarniškega formata, ker se pisemski formati težko urejujejo v našem arhivu. — Tajnik.

— **Ponovno opozarjamo vse šolske upravitelje,** da pisma na poverjeništvu niso poštene prosta, čeprav jih pošljete v uradni kuverti, opremljeni z uradnim žigom in številko. Obvarujte nas vendar plačevanja pisemskega porta za Vaša pisma! — Poverjeništvu UJU.

— **Članstvu kočevskega društva** sporočamo, da je blagajničarka napravila izpisek iz blagajniške knjige za vsacega člana, koliko je že plačal in koliko še dolguje na članarini. Tak izpisek je bil poslan vsakemu članu s priloženo položnico. Ker je blagajniška knjiga najvernejša slika stanovske zavesti članstva, prosi odbor, da se članstvo poslužijo položnic in s tem omogoči društvu da lahko redno vrši svojo dolžnost napram poverjeništvu. — Odbor.

— **Dne 26. januarja je preminul v Vi-tanju** upokojeni nadučitelj g. Ivan Rupnik, ki je služboval po raznih krajih mariborske oblasti, nazadnje do prevrata v Vi-tanju. Kot upokojenec je izvršno vodil gostilno svoje še živeče soproge in bil kot gostilničar in prijeten družabnik na široko znan. Zapušča že doraslega sina in omoženo hčer. Naj počiva v miru!

— **Iz šolske službe.** Milko Jeglič, absolvent višje pedagoške šole, je imenovan za profesorja na moškem učiteljskem v Ljubljani. — Josip Babšek, dosedaj profesor na moškem učiteljskem v Ljubljani, je premesčen na učiteljskem v Mariboru.

Oblike kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Moderna medicina se izogiblje zdravil. Tembolj pa upošteva pravilno prehrano. Odlični zdravilski priporočajo zato redno uživanje ŽIKE. Žika je na poseben način izdelana kava iz rži. Učinkuje ugodno na živčevje in prebavila. Zato bi jo morali vsi nervozni, slabokrvni, posebno pa otroci uživati vsak dan.

Pokret učiteljic.

IZVENSOLSKO DELO UČITELJIC.

Po poročilu, ki smo ga naknadno prejeli, deluje tudi deklisni kroček v Starem logu pod vodstvom tovarišic: Ang. Čandem in R. Krische-Progar. — Anka Celnar.

Mladinska Matica.

NA DELO ZA MLADINSKO MATICO!

V današnji številki našega lista priobčujemo statistiko naročnikov Mladinske Maticе po okoliših učiteljskih društev. Zadnjič smo ugotovili, da bi morali nabrati 12% vseh šoloobiskujočih otrok v Sloveniji, ako bi hoteli izdati letos 4 knjiznice za isto ceno kakor lani. Iz te statistike razvidi učiteljstvo, da je doseglo ta odstotek (ali skoraj) 10 učiteljskih društev. Nekatera učiteljska društva so ta odstotek celo močno prekorčila. Na čelu vsem koraka Mežica s 23%, nato sledijo Ljubljana z 20,7%, Marenberg s 17%, Šoštanj s 16,7%, Maribor s 15,2%, Ormož s 14% in Ljubljana-okolica z 12%. Kar se je doseglo v teh društvih, je izvedljivo tudi drugod, zlasti če se pomisli, da imamo tudi v teh društvih še mnogo šol, ki niso dale niti enega samega naročnika, ter še več, ki so dalec zaostale za povprečno procentualo dotičnega društva. Naše rezerve so naravnost neizčrpne.

V dokaz tega našega optimizma naj služijo sledeče številke lanskih naročnikov:

Škalske Cirkovce (Šoštanj) 100%, Stara Fužina (Radovljica) 100%, Zapotok (Ljubljana-okolica) 56%, Pušcava (Maribor-okolica) 50%, Karlovica (Kočevje) 50%, Krvava peč (Kočevje) 41%, Dobrava (Radovljica) 39%, Gornja Rečica (Laško) 50%, ter cela vrsta podeželskih šol z 20—35%, ne glede na mesta, kjer imamo mnogo šol s 50% naročnikov na Mladinsko Matico.

Nečemo sicer trditi, da bi bil dosegljiv tak odstotek povsod, tudi pri najintenzivnejši agitaciji učiteljstva; toda jasno je, koliko učiteljev in učiteljic je moralo lani dr-

Schicht Terpentin-Milo s svojimi prednostmi

se neprestano suče okrog solnca. Ravnatoko mirno mine dan ko se pere perilo, če gospodinja izkoristi 7 prednosti, katere ima

zati brezbrizno roke križem, da se je dosedel kljub sijajni propagandi po nekaterih šolah v celi Sloveniji le povprečni odstotek 8,75. Seveda — saj ni prijavielo okoli 300 šol niti enega naročnika. Vemo, da je rodilo lanske pasivnost nezaupanje v našo organizacijo moč. Lanski dar Mladinske Maticе je to nezaupanje premagal. Zato vemo, da bo letos boljše — zato naš optimizem.

Naročniki Mladinske Maticе v l. 1927/28.

Tek. št.	Učiteljsko društvo	Šolskih otrok	Naročnikov	v %
1.	Brežice — Sevnica	4098	221	5,4
2.	Celje	5827	412	7,1
3.	Črnomelj	3162	249	7,8
4.	Gornji grad	1504	99	6,6
5.	Kamnik	4796	465	9,1
6.	Kočevje	4977	572	11,4
7.	Konjice	2483	225	9—
8.	Kozje	2099	97	4,6
9.	Kranj	6063	566	9,4
10.	Krško	6793	620	9—
11.	Laško	4244	359	8,4
12.	Sveti Lenart	2162	95	4,3
13.	Dolnja Lendava	4973	33	0,66
14.	Logatec	3407	367	11,4
15.	Litija	5076	391	7,6
16.	Ljubljana — mesto	3766	787	20,7
17.	Ljubljana — okolica	8590	1027	12—
18.	Ljutomer	4306	315	7,3
19.	Marenberg	1757	305	17—
20.	Maribor — mesto	3169	487	15,2
21.	Maribor — okolica	5529	396	7,2
22.	Mežica	1825	416	23—
23.	Murska S. bota	6386	212	3,3
24.	Novo mesto	6001	284	4,7
25.	Ormož	2208	308	14—
26.	Plaj	6271	365	5,8
27.	Radovljica	4316	423	9,8
28.	Savinja — Vransko	1185	122	10,16
29.	Slovenska Bistrica	2163	155	7—
30.	Slovenjgradec	1678	145	8,5
31.	Šmarje — Rogatec	3541	207	5,6
32.	Šoštanj	1913	318	16,7
Skupaj		126268	11053	8,75

Naša gospodarska organizacija.

— **g. Članom Učit. Samopomoči.** V teh dneh ste prejeli položnice za 182. smrtni slučaj (Pavla Zupan, Ljubljana). Članski prispevek znaša s poštnino 6 Din, za zakonske pare 11 Din. Zamudnikom sem prištel še prejšnje zaostanke. S posebnimi pismi sem razposlal nad 50 opominov za večje zneske (skupaj nad 5000 Din). Zadnje naslovljence prosim, da naj teh opominov ne položijo ad acta, ampak takoj nakažejo naznačene zneske. Društvo mora imeti denar, da takoj in polne vsote izplača kot posmrtnine dedičem umrlih članov. — Za 182. smrtni slučaj je društvo izplačalo posmrtnine v znesku 11.415 Din. Dne 1. februarja 1929 ima U. S. 2290 članov.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

— **OKRAJNEGA DRUŠTVA LJUBLJANA-OKOLICA** občni zbor se bo vršil v soboto 9. februarja t. l. ob 9. uri v telovadnici osnovne šole v Mostah s sledečim dnevnim redom. 1. Poročila društvenih funkcionarjev. 2. Nova pravila. 3. Razdružitev društva in ustanovna občna zbora dveh novih društev. 4. Volitve. 5. Slučajnosti. Eno uro pred zborovanjem se bo vršila v zbornici odborova seja, h kateri sta vabljena tudi pregledovalca računov. — Odbor.

Ob izplačilu razlik nakažite „Učiteljskima domovoma“ v Ljubljani in Mariboru kak dar ali pristopite kot član!